

A Múltunk Öröksége Alapítvány Tájékoztatója 2016/2 (37.)

Évfordulók: 70 - 20 - 125

Ennyi úttörő nyakkendőt és nyakkendőst régen látott Csillebérc! Persze, még szebb lett volna, ha ez a sok nyakkendő gyerekek nyakát díszíti, de lássuk be, azok az idők elmúltak. Egyebek között erről is szólt az ELŐRE!? című találkozó, amelyre a Magyar Úttörők Szövetsége 70. és alapítványunk 20. születésnapja alkalmából, a megalakulásának 125. évfordulóját ünneplő Magyar Pedagógiai Társaság közreműködésével került sor.

A program stílszerűen zászlófelvonással kezdődött az 1. (egykori Kisdobos) altáborban. Azért itt, mert ugyanezen a napon Csillebérceen még két nagyszabású rendezvény volt (a tábor ma – támogatás hiányában – csak úgy tartható fenn és működtethető – ameddig egyáltalán –, ha a tábor infrastruktúráját, szolgáltatásait bérbe adják), így a tábor zsúfolásig tele volt, és még amiatt is aggódni kellett, hogy a találkozó színhelyéül szolgáló V. pavilonban elférünk-e. Végül is szűken ugyan, de elfértünk, és a kiállításnak is jutott hely az előadóterem szomszédságában.

A – „piknik alapon” szerveződő – kiállítás egyébként nagy sikert aratott. Egész nap, minden szünetben, ebédidőben, sőt, esetenként még az előadások alatt is volt látogatója. Sokan böngésztek a fényképeket – esetenként saját magukat is felismerve –, a könyveket, ritka dokumentumokat és tárgyi emlékeket. Bár eredeti terveink szerint minden kiállító hazavitte volna a kiállított anyagot, mégis, sokan voltak, akik véglegesen alapítványunk gyűjteményére hagyták a magukkal hozott és kiállított dokumentumokat, relikviákat.

Bárcsak egyszer egy rak-tárhelyiséget vagy kiállítótermet is hagyna valaki az egyre gyarapodó és egyre nehezebben tárolható gyűjteményre!

A rendezvény címe utáni felkiáltójel-kérdőjel elsősorban arra utalt, hogy a magyar úttörőmozgalom hét évtizedes történetét értékelve óvakodnunk kell az egyoldalú, leegyszerűsítő megközelítésektől, értéktételektől. Az úttörő-

mozgalom – amint az egy ilyen méretű szervezet esetében természetes – mindig is sokszínű volt, tevékenysége sokszor ellentmondásoktól sem volt mentes, hiszen különböző feltételek között különböző karakterű csapatok működtek, igen gyakran a különböző szinteken különböző pedagógiai és politikai elképzelések munkáltak. A mozgalom sokszínűsége, árnyalt megítélése érzékelhető volt az előadásokban, korreferátumokban is. **Ólmosi Zoltán „Szabad emberek közt szabad emberként” 1946 – Remény vagy porhintés?** című, az úttörőmozgalom kezdeteivel foglalkozó, gazdag tényanyagot felvonultató előadásának végén így összegezte mondanivalóját:

„Az előadás címében megfogalmazottak így csak azt az óhajt jelzik, hogy a náciizmus, nyilasok szörnyűségei után a **„Szabad emberek közt szabad emberként”,** mindenek fölött álló kívánsága a tömegek reménye volt, amit a hatalom megragadói csak porhintésnek tekintettek.”

Ólmosi Zoltán

Kovács András és Trencsényi László a kiállításon

A személyi kultusz évei után mérsékelt népszerűségnek örvendő úttörőmozgalomnak is váltania kellett. Az egyik lehetőség az őrsem mozgalom volt (lehetett volna), ám a politika 1957 tavaszán is közbe szőlt. A tisztánlátást segítette volna elő **Rakó József Őrsemek** c. előadása, amelyre azonban az előadó egészségi állapota miatt nem került sor.

A forradalmat követő útkeresések közül kevésbé ismert és mozgalomtörténeti szempontból rendkívül jelentős az **Úttörőegyüttes** közösségi bázisát jelentő 10. Számú József Attila Regös Úttörőcsapat, ill. az 1957-től kezdődően megjelenő **Tábortűz** c. úttörő hetilap köré

Gulyás András

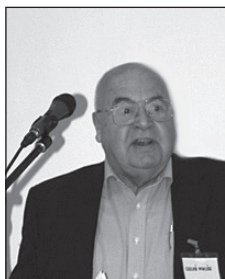
szerveződő Kapitányok klubja. Előbbiről **Gulyás András**, a csapat egykori tagja tartott látványos prezentációval kísért, nagy sikerű előadást, amelynek minden emlékezetes marad, mégis érdemes kiemelni a következőket:

„Hány gyerek fordult meg ezekben a közösségekben, hányan kaptak kedvet a művészethez, vagy csak lettek valamilyen gazdagabbak civil életükben, többtucatnyi népdal, tánc tudás vagy akár papírhajtogatási készségek birtokában!

...

Kívánom, hogy életünknek ezeket a nagyon szép éveit megőrizhessük, mindahányan.”

A magyar úttörőmozgalom egy kevesek által ismert mozzanatáról, a Kapitányok klubjáról és a Tábortűz által szervezett táborokról **Cselkó Miklós** szug-

Cselkó Miklós

gesztív előadásából szerezhettünk értékes és érdekes információkat:

„Új hangvétel volt, hogy a Tábortűz nem törekedett a közvetlen ideológiai ráhatásra, a direkt politizálásra. ... Nem a mozgalmi eseményekkel foglalkozott, az általános emberi értékekre összpontosított.

...

A táborok a valóság, a romantika, a játék és a fantázia hihetetlen elegyei voltak. Ezer Titkok Kapitánya trópusi öltözetben, terepjárón érkezett. Idők Kapitánya tengerész egyenruhában, csónakon, X Kapitány maga vezette kétfedelű repülőgépén a tábor mellett szállt le, Fehér Szarvas, a Nagy Erdei Testvériség főnöke teljes indián díszben, lóháton.

...

1965 júniusában, a tanév végén a Tábortűz nyári száma még elkészül, de már nem jelenhet meg. Nyolc és fél évfolyamot lobogott, majd kialudt. Eloltotta a szakmai féltékenység, a politikai szűklátókörűség és az emberi ostobaság. Mi, azért - ahogy tanítottak bennünket a kapitányok - hazavittük magunkkal a hamvadó parázs egyik kihűlt darabját, hogy rádobjuk a jövő évi tábortűzre. Bennünk tovább lobog a Tábortűz lángja.”

Szünet után a Demokráciakísérletek a hetvenesnyolcvanas években című blokkban elsőként **Lakatos Tibor** nyugalmazott külgügyi

Lakatos Tibor

főtanácsos, a Magyar Úttörők Szövetsége képviselőjeként a CIMEA egykori főtitkára **„Citoyeneté” - Nevelés a nemzetközi szolidaritás, a béke, barátság és együttműködés szellemében** címmel a gyermek- és serdülőkorú mozgalmak helyzetét elemezte a kor politikai viszonyai között. Kiemelte:

„...a magyar társadalom – minden fenntartásával kritikájával együtt – általában rokonszenvvel, megértéssel és támogatással fogadta az úttörőmozgalom tevékenységét és szereplését.”

Külön kitért arra, hogy milyen lehetőségeket rejtett a szolidaritási mozgalom az állampolgárrá, pontosabban a „citoyen”-né nevelésben:

„Mert a citoyen iránti társadalmi elvárás nagyobb és több, mint ami az állampolgárral, s a választópolgárral szemben támasztott elvárások összessége: egyik legmeghatározóbb kompetenciája a részvétel, a participáció készségeinek birtoklása” – mondta.

Lakatos Tibor után **Trencsényi**

Trencsényi László

László az úttörőmozgalom „ittthoni” demokratizálódását elemezte.

„...az úttörőmozgalom története a folyamatos szabadságküzdelmek története. Útkeresés – olykor saját maga ácsolta kalodákkal szemben is – a visszatéréshez a 46-os eszményhez („Az úttörő szabad hazában, szabad országban, szabad emberek közt akar élni”- kezdődött az első 12 pont).”

E szabadságküzdelmek eredménye a politikai rendszerváltással egyidejű úttörő-rendszerváltásban teljesedik ki:

„Megszületik a megállapodás: az úttörőcsapat, mely otthonaként veszi igénybe az iskola infrastruktúráját, önálló jogi személy, így együttműködési megállapodásban rögzíthetik együttműködésük sajátos vonatkozásait. A két fél, s immár nem az állam és az országos szervezet!

...

Ezzel a munícióval érte el a rendszerváltást a magyar úttörőmozgalom. Állítom, volt

esélye a talpon maradásra. Mindezt összegezte a Gyermekei Egyezményre hivatkozó új alapszabálya, s a jelige: «Úttörők a barátságos harmadik évezredért»”.

Az úttörőmozgalmon belüli demokratizálódási törekvések sajátos képződménye volt a 6. Számú Trencsényi-Waldapfel Imre Területi

Mihályi László „A «hatosok» fontos célja volt, hogy programot és közösséget biztosítson az iskolai vagy csapatélet peremére sodródottaknak. Az új formájú úttörőcsapattól a hátrányos helyzetű gyerekek politikai aktivitásának fokozását várták.”

A csapat működésének beszüntetése után ifjvezetői Budapesti Vöröskeresztes Ifik néven tevékenykedtek tovább, majd megalakították az IFELORE-t, az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületét.

„A megalakulás ismét Csillebérc árnyas fái alatt, egy kora őszi napon történt meg. Az IFELORE nem jogutód, de az elődök történelmi hagyományait tiszteli és azok utódainak vallja magát.”

Az ebédidőben egy kis sétára és további beszélgetésekre is nyílt lehetőség. A délutáni program elismerések és kitüntetések átadásával kezdődött.

A Magyar Úttörők Szövetsége **Gyermekekért Díjat** adományozott **Pásztor Bélának**, Vereasegyház polgármesterének, a Magyar Úttörők Szövetsége Országos Elnöksége korábbi tagjának, az úttörőmozgalom társadalmasítása egyik kezdeményezőjének. A díjazott külföldi útja miatt az elismerés átadására később került sor.

A Múltunk Öröksége Alapítvány **Marton Jenő-emlékérmét** adományozott

Trencsényi László címzetes egyetemi tanárnak, aki több mint fél évszázados úttörővezetői pályafutása során a mozgalom szinte minden területén jelentőset alkotott;

A **Magyar Úttörők Szövetségének**, amely gyerekek millióinak életét és személyiségét gazdagította felejthetetlen kalandokkal, táborozással, játékokkal, vetélkedőkkel és kirándulásokkal, a közösség élményét jelentette számukra, tevékenységét mindig a gyermekek érdekeit szem előtt tartva végezte.

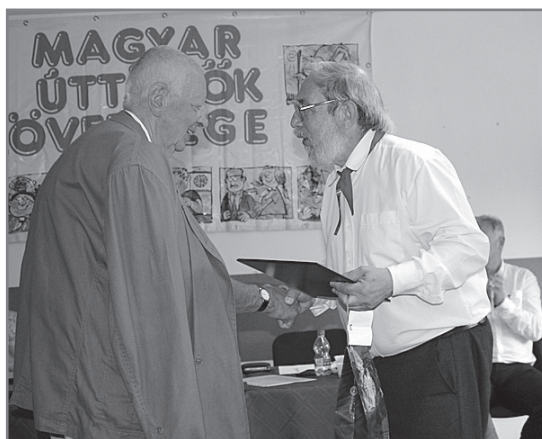
A Magyar Pedagógiai Társaság Mozgalompedagógiai Szakosztály **Vasvári Diplomát** adományozott

Gergely Ferenc történésznek, a magyar gyermek- és ifjúsági mozgalom, a magyar gyermekvédelem története fáradhatatlan kutatójának;

Mihályi Lászlónak, az életmentési-elsősegélynyújtási ismeretekre való felkészítésen túl egészségmegőrző programokat és ifjúsági vezetőképzést is szervező Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesülete alapítójának és vezetőjének.

A Magyar Pedagógiai Társaság Mozgalompedagógiai Szakosztálya **Bors néni Emléklapot** adományozott

Erdélyi Józsefné és Erdélyi József szülőknek (Abasár),

Révész György átadja a Vasvári Diplomát Gergely Ferencnek

Hartmann Györgyi könyvtáros tanárnak (Abasár),

dr. Lémátrné Benei Anikó polgármesternek (Abasár),

Somai Boróka szülőknek (Gyöngyös),

Ordasi László pártoló tagnak (Gomba),

Olaszné Kovács Tünde szülőknek (Szalkszentmárton),

Skrenyóné Benkovics Ilona szülőknek (Szalkszentmárton),

Szabóné Czuczor Terézia szülőknek (Szalkszentmárton),

Viziné Nagy Erzsébet szülőknek (Szalkszentmárton),

Csató Ferencné és Horváth Mária szülőknek (Tárnok),

akik gyermekszertetükkel, barátságukkal, önzetlen segítségükkel jelentősen hozzájárultak a környezetükben működő gyermekszervezetek eredményes tevékenységéhez.

Az elismerések átadása után **dr. Tóth József A természetjárás és**

turisztika szerepe az úttörőmozgalomban

c. előadásával folytatódott a délutáni program. Az előadó a gyermek- és ifjúsági turizmus történetébe ágyazva mutatta be mindazokat az értékeket és tevékenységi formákat, amelyeket a természetjárás-táborozás lehetőségként kínál. Kiemelte:

„a természet ismerete, szerep, védelme, mint vezérlő elv és magatartásforma könnyen beágyazható a gyermek- és serdülő korosztály életkori sajátosságainak megfelelő romantikus tevékenységekbe.”

Előadásának végén még egyszer figyelemztetett közös felelősségünkre:

„a táborozás, a kirándulás felejthetetlen élmények és kalandok mellett pótolhatatlan nevelési lehetőséget kínál. E területen szerzett sok évtizedes tapasztalataink bizonyára a következő nemzedékek számára is hasznosíthatók lesznek – tovább kell hát adnunk azokat.”

Az eredeti tervek szerint ez után **Barátságos-e a harmadik évezred?** címmel pódiumbeszélgetésre került volna sor. Az idő előre haladása, valamint a helyszín adta lehetőségek miatt e helyett Rácz Péter, a Magyar Úttörők Szövetsége ügyvezető elnöke és Nagy Nóra, a Grund Klubhálózat vezetője járták körül a témát. Rácz Péter azonos című, a www.tani-tani.info oldalon megjelent cikkére épülő előadásában magyar gyermektársadalom helyzetéről szólva kiemelte:

„Mértékadó kutatók egybehangzóan állítják, a rendszer-változás legnagyobb vesztesei

dr. Tóth József

a gyerekek. ... az elmúlt 20 évben a gyermekkorosztály – követve a felnőtt társadalom mozgását – tragikusan kettészakadt, a gyermekszegénység mélyült, s mind több jel mutat arra, hogy rohamosan nő a felzárkózás esélyét véglegesen elvesztő gyermekek száma.”

Kitért a magyar úttörőmozgalom önmeghatározásának rendszer-váltás utáni változására:

Az Úttörőszövetség az ezredforduló előtt – helyét a pluralista világban és („élcsapat”-öntudatával leszámolva) új, de értékálló eszményeit keresve – tűzte zászlajára az „Úttörők a barátságos harmadik évezredért” sokat mondó jelmondatot beleértve a veszélyeztetett természethez fűződő viszonyt s beleértve a népek, etnikumok közé ékelődő gyűlöletbeszédnek hatásának ellensúlyozását.

Ennek ellenére a címben fölteszt kérdésre aligha adható pozitív válasz:

„Úttörők” szemmel tehát a barátságosnak vágyott évezred első évtizede nagyon is barátságatlanává vált, a mai úttörők egy majdnem lakhatatlan bolygó kiháló népessége, akik még reménykednek abban, hogy a magyar társadalom felismeri, a gyerekvilág sokszínűsége, sokrétű szocializációja, szolidaritása és együttműködése a jövő záloga.

Mindazonáltal elkötelezettségünk a körülményektől függetlenül változatlan maradt:

„ha nem lenne Csillebérc, ha nem úttörő néven szervezzük a programjainkat – mert mondjuk „úgy nem engedik, nem lehet, nem tudjuk –, akkor is szerintem az a legfontosabb, hogy elvigyük a gyerekeket kék nyakkendővel is kerékpározni, meg, ha kell, akkor nyakkendő nélkül is. Aztán majd biztos lesz olyan időszak, amikor azt lehet mondani, hogy” vizsgatért az élet a normális kerékvágásba, aki értelmes, értékes tevékenységet végez,

az meg hozzájut forrásokhoz, lehetőségekhez.”

Nagy Nóra lényegében Rácz Péter gondolatmenetét folytatta. A Grund megalakításakor abból az előzetes kutatási eredményből indultak ki, hogy

Nagy Nóra

„mindenki nagyon szeret úttörővezető lenni, mindenki kötődik az értékekhez, kicsit nosztalgiával tekint a régi szép időkre, nosztalgiával tekint a gyerekekkel való közösségi kapcsolataira, hogy az milyen jó, mennyi pluszt ad neki például a hátrányos helyzetű, mozgáskorlátozott gyerekeknek szóló plusz program, amihez másként nem fért hozzá... Másrészt viszont – mindezek ellenére – háttérbe kell húzódnia ..., amikor azt mondják, hogy „Aha! Ja, ez az a szövetség, amely Csillebérc, ja ez az a szövetség, amely az előző pártállam, ja ez az úttörőmozgalom, amely egyértelműen baloldali politikai, MSZP, MSZMP, bármi”. Ezt a helyi vezetők ... rosszul viselték, hiszen ... megbélyegzettnek érezték magukat...”

Az előző rendszerhez való kötődés bélyegétől való menekülést jelezte, hogy már a kilencvenes években is

„az úttörőmozgalom úgy volt úttörőmozgalom, hogy néhány helyen volt már csak fellelhető maga a név és a cégtábla, egyébként már azt is lehet mondani, hogy helyi közösség volt”.

Ezért alakították meg a Grundot, amely ezektől a stigmáktól megszabadulva új civil szervezetként vállalkozhat fel az Úttörőszövetség értékeit és építhet annak tevékenységrendszerére.

Mindazonáltal látni kell, hogy *„egyelőre nem tudjuk kialakítani a társadalomban azt a fontos szemléletváltást, ...*

Rácz Péter

hogy a közösségépítés, hogy a gyerek közösségben él – legyen az bármilyen típusú közösség –, az értékteremtő”.

Emiatt – és ez egyaránt igaz a Grund klubközösségeire, az úttörőközösségekre, vagy bármilyen más közösségre –

„... a helyi közösségek igazából ott maradtak erősek, ahol karakteres vezető van. Olyan, aki vagy attól karakteres, mert nagyon jó dolgot csinál, mert nagyon elfogadott a helyi tár-

sadalomban, vagy attól karakteres, hogy nagyon nyíltan vállalja a hovatartozását és a véleményét. Igazából az ilyen típusú emberek köré gyűlnek gyerekek.”

A találkozó legidősebb résztvevője, Nagy Andrásné, Magdika, a Kispesti Úttörőház (az ország első úttörőháza!) első igazgatója

A délutáni előadásokat követően sokan hazamentek, de szép számmal voltak, akik engedtek az V. pavilon és az ifjúsági szálló között megrakott tűz csábításának, és Csizmadia Sanyi gitárkíséréte mellett nótaszóval, nyársalással zárták a jól sikerült napot.

A nap folyamán elhangzott előadások számos új, vagy kevésbé ismert adalékkal gazda-

gították az úttörőmozgalomról alkotott sokszínű képünket. A résztvevők többsége számára azonban igazán maradandó élményt a találkozó érzelmi töltete jelentette, az, hogy jó hangulatban találkozhattak ismét azok, akiknek fontos volt az úttörőmozgalom.

A találkozó előadásait szerkesztett formában tartalmazó kötet az MPT Mozgalompedagógiai Szakosztályának kiadásában, alapítványunk, a Táncsics Alapítvány, az Új Helikon Bt és a Grund Klubhálózat anyagi támogatásával jelenik meg.

Révész György

(A fényképeket készítették: Révész György, Román Mónika, dr. Szabó Imre, Szűcs Istvánné, Villányi Györgyné)

Szubjektív gondolatok a Találkóról

Nekem mindig hevesebben dobog a szívem és összeszorul a torkom, ha Csillebércre érkezem. Így volt ez most is, június 4-én, a Találkózónkon. Sokan voltunk, de lehettünk volna többen is – mondta Gyuri barátom, amivel egyetértettem. Először is elnézést kérek azoktól, akiket nem tudtam köszönteni, de szerettem volna. Hol vagytok ti régi barátok?”- ez járt az eszembe, amikor útban voltam a táborba. Kikkel fogok találkozni és megismerjük-e egymást az eltelt 60 esztendőben?

(Ezt azért mondom, mert 1955-től már csapatvezető voltam és egy kivételével ott voltam minden évfordulón.) Ott lesz-e Rakó Jóska, aki az első megyei titkárom, majd országos szakbizottsági elnököm volt? A Pest megyei veterán-, majd fiatalabb ve-

zetőtársaim, akikkel Akalin és Zamárdiban ünnepeltük először a tízediket, majd a többit. A ráckevei járási barátim közül kikkel találkozom, az egykori országos táborozási-, majd úttörő-történeti bizottságból kikre ismerhetek rá, hát a nagyon kedves Pest Megyei Úttörővezetők Akadémiája tagjai közül kit fogok megölelni? Végül; Alapítványunk szeretett pártoló tagjait köszönhetem-e?

Azután szomorúan gondoltam azokra a barátaimra, akikkel már nem fogok soha találkozni. Közülük első sorban Záhonyi Edére és Jelenics Jósikára, akikkel éppen az első nagy rendezvényünket tartottuk itt a tábor 50. évfordulóján 1998-ban.

A zászlófelvonáson meghatódottan vettem részt, az éneklésbe vidáman csatlakoztam, de hiányoltam, hogy egy csatakiállítás sem hangzott el. Egyet szerettem volna elkezdni, vagy megtanítani, de egy barátom

lebeszél róla, mondván; csúszásban vagyunk...

Az előadásokon az említett események és személyek mind-mind szép emléket idéztek fel bennem.

A gazdag kiállítás anyagának megtekintésére sajnos kevés időm jutott, de az ott látottak is visszavezettek mozgalmunk történetének értékelésére. Napokig tartott bennem az élmények általi stressz, nem tudtam szabadulni tőlük, állandóan visszatértek. Bizonyára így voltatok vele Ti is, amit szépen bizonyítanak az Emlékkönyvbe írt sorok. (Kár, hogy nem jutott el mindenkinek a napló!)

Még aznap éjjel e-mailben köszöntem meg Révész György, Rác Péter és Trencsényi László barátaimnak a sok fáradsággal járó munkájukat, amivel emlékeztetést tették az „Évfordulókat”!

(Szabó Imre)

Marton Jenő Emlékérem 2016

A Múltunk Öröksége Alapítvány kuratóriuma Marton Jenő Emlékérmel adományoz **Trencsényi Lászlónak**, aki több mint fél évszázados úttörővezetői pályafutása során a mozgalom szinte minden területén jelentőset alkotott. Zuglói ifivezetőként, a Nógrád megyei Patakon csapatvezetőként, később az úttörőközpont munkatársaként, a rendszerváltás után újjászerveződő úttörőmozgalomban az Országos Ügyvivő Testület tagjaként, soros elnökeként, elméleti szakemberként megalkuvást nem ismerő módon képviselte az úttörőmozgalom klasszikus értékeit, és meggyőzően adaptálta azokat a modern világunkban élő gyermekek mindenkori érdekeihez és igényeihez.

Mozgalompedagógiai szempontból fontosabb művei: Változatok az úttörőmozgalom továbbfejlesztésére; Utak és törések; Kalandozások múltban és jövőben: A csillebércei művészeti táborok néhány tapasztalatáról; A magyar úttörőmozgalom választásai, 1957-1987; Művészeti neveléstől a gyermek-kultúráig.

Rendhagyó döntést hozott a Múltunk Öröksége Alapítvány kuratóriuma azzal, hogy Marton Jenő Emlékérmel adományozott a **Magyar Úttörők Szövetségének**, hiszen ez alkalommal első ízben

nem személynek, hanem szervezetnek ítélte a rangos elismerést. Ily módon új, kiterjesztett értelmet nyer az emlékérméhez tartozó emléklapon olvasható mondat: „az úttörőmozgalomban végzett több évtizedes eredményes munkája elismerésül”, utalva arra, hogy a Magyar Úttörők Szövetsége nem azonos a magyar úttörőmozgalommal, de tevékenységét mindig annak érdekében, a magyar gyermekek javára végezte.

A Kuratórium e döntésével hitelt tett a mellett, hogy a Magyar Úttörők Szövetsége a történelem viharai és a pártállami körülmények buktatói között is fontos küldetést teljesített: gyerekek millióinak életét és személyiségét gazdagította felejthetetlen kalandokkal, táborozással, játékokkal, vetélkedőkkel és kirándulásokkal, a közösség élményét jelentett számukra, tevékenységét mindig a gyermekek érdekeit szem előtt tartva végezte.

A Múltunk Öröksége Alapítvány nevében dr. Szabó Imre alapító adta át a díjakat *Trencsényi Lászlónak*, ill. *Rácz Péternek*, a Magyar Úttörők Szövetsége ügyvezető elnökének.

Marton Jenő-díjasok 2016-ban

Június közepén ünneplőbe öltözött diákok sokasága igyekezett az iskolába, a ballagással egybekötött tanévzáró ünnepségre.

Örvendetes, hogy Alapítványunk kuratóriumának sikerült megoldani, hogy az érintett iskolákban személyesen jelen legyünk. Ehhez kaptunk segítséget *Kalotay Gábortól* és *Magócsi Zoltántól*, akik autóval biztosították a díjátadók szállítását. Köszönjük, hogy évek óta számíthatunk rájuk.

A kialakult hagyománynak megfelelően mind a négy iskolában színes program várta a jelenlévőket. A diákok kedves kis műsorral elevezték fel a tanév legizgalmasabb eseményeit. A ballagó diákok megható búcsúzó szavai, a köszönetek az elmúlt 8 évről, bizony könnyet csaltak sok diák szemébe. Volt ünnepélyes zászlóátadás. Az intézményvezetők tanévértékelő beszámolóit szép eredményről szövegezték. Elhangzott a köszönet mindazok felé, akik segítettek az iskola eredményes munkáját. Az önkormányzatok, vállalatok, üzemek, szülői munkaközösségek segítségére mindig lehetett számítani. Jelen voltak a rendezvényen a települések polgármesterei is.

Gazdára találtak a jutalomkönyvek, dicsérő és elismerő oklevelek is. Ennek keretében került sor a Marton Jenő-díj átadására. A díj átadói röviden szövegezték Marton Jenő életútjáról, akit már többnyire csak a nagyszülők ismertek.

A Marton Jenő-díjnak már komoly rangja van a jó munka elismerésének sorában az érintett iskolákban. Nézzük az idén kik voltak méltók erre az elismerésre.

ZALAVÁRON június 17-én pénteken délután 3 órakor került sor a ballagással egybekötött tanévzáróra. Az Alapítványt az ünnepségen

Reikort Fanni lyos kora óta példás magatartású és szorgalmas tanuló. Rendszeresen részt vett helyi, körzeti, megyei és országos tanulmányi versenyeken. Az elmúlt évben atlétikában megyei II. helyezést ért el, így ő is szerepelt a diákolimpia országos döntőjében. 800 méteres síkfutásban 13. helyen végzett. Iskolai rendezvényeken szívesen vállalt feladatot. Diákelnökként munkájával nagyban segíti az iskola diákönkormányzatának tevékenységét. Méltó a kitüntetésre.

REZIBEN 18-án szombaton reggel 8 órakor szentmisével kezdődött, majd ezt követően az iskolában folytatódott a ballagással egybekötött

Pintér Alexandra

tanévzáró ünnepség, melyen Felügyelőbizottságunk elnöke Kalotay Gábor vett részt és adta át a Marton Jenő-díjat **Pintér Alexandra** ballagó diáknak. Alexandra az általános iskolai évek alatt példamutató magatartásával, szorgalmával, valamint a közösségért végzett munka terén is kiemelkedik osztályközösségéből. Fegyelmezett, segítőkész, bárki bizalommal fordulhat hozzá segítségért. Régi vágya, hogy pedagógus szeretne lenni. Az iskolai ünnepségek műsoraiban szívesen vállalt feladatot. A képzőművészetekben is tehetséges. Jelenleg a REZI TV, azon belül a SULI TV műsorait szerkeszti, riporterként

és bemondóként is szerepel. Az elmúlt tanévben megyei rövidfilm pályázaton osztálytársnőjével katasztrófavédelem témában első helyezést értek el. Méltó a kitüntetésre, melyet a jelenlévők is nagy tapssal jutalmaztak.

Helbert Adrien

Helbert Adrien ballagó diáknak. Adrien kitűnő tanulmányi eredményű, példás magatartású, szorgalmas diák. Olvasott, művelt, az iskolai könyvtár legfőbb látogatója. A könyvtári vetélkedők állandó résztvevője. Kiemelkedő eredményt ért el az Arany János Nyelvész Versenyen, a Simonyi Zsigmond helyesírási versenyen. A Bolyai matematika csapatverseny megyei 10. helyezettje. A Newton-Kupán matematikából 3. helyen végzett. Sokoldalú személyiség, a tanulmányi munkája mellett a néptánc az élete része, most készül a soproni szőlőtánc versenyre. Gratulálunk a kitüntetéshez.

SÁRMELLÉKEN 18-án 9 órakor kezdődött az ünnepély, melyen a Kuratórium elnöke Révész György vett részt, akit már ismerősként köszöntött az intézmény vezetője Dutkáné Vincze Mária. A nevelőtestület javaslata alapján a kitüntetésben **Dávid Ákos**

részesült. A díjat Révész György adta át és méltatta Ákos iskolai és iskolán kívüli munkáját. Ákos évenként keresztlül a diákönkormányzat szorgalmas tagja, az idén elnöke volt. Az iskola által szervezett rendezvények aktív résztvevője. Az iskola és a falu rendezvényeinek lebonyolításában rendszeresen részt vesz, a hang és a vizuális technikát ő felügyeli. Képviselte az iskolát számos helyi szervezésű, regionális és a környékbeli iskolák által szervezett versenyen is, minden területen lehet rá számítani. Magatartása példamutató, méltó a kitüntetésre. A Marton Jenő-díj átadását követően *Ferge József* nyugalmazott igazgató adta át a feleségével közösen alapított és két évente megítélésre kerülő *Arany szárny-díjat* **Móricz Patrícianak**. Gratulálunk.

Nagy élményt jelentett számunkra, hogy jelen lehettünk ezeken az ünnepségeken. Jó pihenést és gondtalan vidám nyarat kívánva búcsúztunk egymástól.

Magócsi Károlyné
kuratóriumi tag

Dávid Ákos

Magócsi Károlyné köszöntője Zalaváron

100 éves lenne Soltész Elekné

Erzsike néni

A józsefvárosi zeneiskolában az alapító igazgatónőre emlékeztek születésének 100. évfordulóján. Tehetséges gyerekek léptek fel a koncerten, egykori növendékek játszottak szép darabot, kollégák, tanítványok emlékeztek, természetesen neveztek el Soltész Eleknéről az iskolaépületben.

A magam részéről a méltatáshoz annyit tennék hozzá, hogy a hetvenes években együtt dolgoztunk az úttörőmozgalomban. Szaktudásával, lelkesedésével – hűséges Kodály-tanítványként és hűséges úttörőként - segítette a művészeti (korábban: kulturális) szemle fejlesztését, s gondja volt a „közön-ségnevelésre” is, a mindennapos zenei nevelési aprómunkára. Így szegődött a szentesi Balázs Árpád

kezdemenyezése mellé. Ez volt az „éneklő rajok” terebélyesedő mozgalma, ahol nem a kiválasztott kevesek, hanem teljes osztályok juthattak élményhez, tapasztalathoz, elismeréshez.

Együtt jártuk az országot ez utóbbi zsűrijében. Emlékszem, az egyik megye vaskalapos mozgalmi vezetői diszkvalifikáltak egy csoportot (a legendás berettyóújfalusi tanár, Erdélyi Gábor osztályát, raját), mondván, hogy ez „már nem éneklő raj, s ezért nem felelnek meg a kiírásnak”. Békét teremteni utaztunk a megyeszékhelyre. Kiderült: a gyerekek az utolsó számuk előtt valamennyien székük mellől előkaptak egy-egy

Gyémánt!

Szeptember 6-án az ELTE Tanító- és Óvóképző Kar tanévnyitóján Dr. Mikonya György dékán adta át a gyémánt okleveleket. A 60 esztendővel ezelőtt végzetek nevében alapítónk, dr. Szabó Imre köszönthette a felsőfokú tanulmányait idén kezdő 126 tanító szakos hallgatót. Gratulálunk!

hangszert, s zenekarként kísérték éneklésüket. Beavatkozásunk nyomán ott lehettek ők is, persze, Szentesen.

„Az embersorsért aggódók szívében mindig égett, izzott a parázs”... Ez Soltész Erzsike-dalszöveg. A hetvenes években készült sok más népszerű dal szövege után. A prozodiára nagyon ügyelt a szövegíró.

S a humanista mondanivalóra is.

Trencsényi László

A Múltunk Öröksége Alapítvány Tájékoztatója

Szerkesztő: dr. Szabó Imre

Felelős kiadó: A Múltunk Öröksége Alapítvány

Szerzők: Maszócs Károlyné, Révész György, dr. Szabó Imre, Trencsényi László

Nyomdai előkészítő: Révész György

Nyomás: Poremba Nyomda

Felelős vezető: Poremba Krisztián

Honlapunk: <http://www.multunkoroksege.hu>

Elektronikus levélcím: kapcsolat@multunkoroksege.hu

Postacímünk: 1062 Budapest, Bajza u. 62.